

Hrvatska komora inženjera
tehnologije prometa i transporta

Strukovni razred inženjera željezničkog prometa
Povjerenstvo za polaganje stručnih ispita

UPUTA ZA POLAGANJE POSEBNOG DIJELA STRUČNOG ISPITA

Obrada:

Dražen Vinšćak, dipl.ing.

Đuro Srbić, dipl. ing.

Zagreb, listopad 2010. godine

A) LEGISLATIVA ORGANIZACIJE I TEHNOLOGIJE ŽELJEZNIČKOG PROMETA

1. Zakon o potvrđivanju protokola od 3. lipnja 1999. godine o izmjenama konvencije o međunarodnom željezničkom prijevozu (Cotif) od 9. Svibnja 1980. godine (protokol 1999.) i konvencije o međunarodnom željezničkom prijevozu (Cotif)

Odredbama ovog Zakona uređuje se međunarodni željeznički prijevoz te se primjenjuje u državama članicama međuvladine organizacije za međunarodni prijevoz željeznicom (OTIF). Sastavni dio ovog Protokola su jedinstvena pravila glede prijevozna putnika, prijevoza robe, opasnih tvari, korištenja vozila, infrastrukture, tehničkih propisa i tehničkih odobrenja.

SADRŽAJ

Dio prvi – Zakon o potvrđivanju Protokola od 3. lipnja 1999. godine

Dio drugi – Konvencija o međunarodnom željezničkom prijevozu

Dio treći – Protokol o povlasticama i imunitetima međuvladine organizacije za međunarodni željeznički prijevoz

Dio četvrti – jedinstvena pravila glede ugovora o međunarodnom željezničkom prijevozu putnika

Dio peti – jedinstvena pravila vezana uz ugovor o međunarodnom željezničkom prijevozu robe

Dio šesti – jedinstveni propis o međunarodnom prijevozu opasnih tvari željeznicom

Dio sedmi – jedinstvena pravila o ugovorima za korištenje vozila u međunarodnom željezničkom prometu

Dio osmi – jedinstvena pravila o ugovoru o korištenju infrastrukture u međunarodnom željezničkom prometu

Dio deveti – jedinstvena pravila o vrednovanju tehničkih propisa primjenjivih na željeznička sredstva namijenjena korištenju u međunarodnom prometu

Dio deseti – jedinstvena pravila o tehničkom odobrenju za prihvatljivost željezničkih sredstava namijenjenih za korištenje u međunarodnom prijevozu

Napomene i komentari:

Od brojnih pravila koji se nalaze u ovom Protokolu posebnu važnost imaju oni sadržani u Dijelu prvom i Dijelu šestom.

Dio prvi u kojem se nalaze opće odredbe, značajan je cilj organizacije te jedinstvena pravila za sve članice organizacije.

U dijelu šestom navedena je podjela opasnih tvari te način njihova prijevoza.

2. AGTC sporazum

AGTC je Europski sporazum o važnim međunarodnim pravcima kombiniranog transporta. U sporazumu su navedeni tehnički parametri koje moraju zadovoljavati željezničke pruge kako bi bile uvrštene na popis međunarodnih linija te parametri vlakova koji prometuju na njima.

SADRŽAJ

Dio prvi – opće odredbe;

Dio drugi – finalne odredbe;

Dio treći – Aneks 1;

Dio četvrti – Aneks 2;

Dio peti – Aneks 3;

Dio šesti – Aneks 4.

Napomene i komentari:

U samom sporazumu najvažniji parametri za projektiranje navedeni su u Aneksima 3. i 4.

3. Zakon o željeznici

Ovim se Zakonom uređuje ustrojstvo željezničkog sustava, način i uvjeti obavljanja željezničkog prijevoza, status željezničke infrastrukture i uvjeti pristupa na željezničku infrastrukturu, usluge željezničkog prijevoza od posebnog državnog interesa za koje Republika Hrvatska osigurava dio sredstava, te sustav regulacije u djelatnosti željezničkog prijevoza.

SADRŽAJ

Dio prvi – opće odredbe

Dio drugi – Usluge u željezničkom prijevozu

Dio treći – Željeznička infrastruktura

Dio četvrti – Provedba upravnog postupka i inspekcijski nadzor

Dio peti – Prijelazne i završne odredbe

Napomene i komentari:

U samom Zakonu o željeznici bitni sigmentni su članci koji se nalaze u Djelu trećem koji regulira status, upravljanje i podjelu željezničke infrastrukture.

4. Zakon o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu

Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na odnose koji nastanu iz ugovora o prijevozu putnika i stvari u unutarnjem željezničkom prometu i u međunarodnome željezničkom prometu, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

SADRŽAJ

Dio prvi – temeljne odredbe

Dio drugi – prijevoz putnika

Dio treći – prijevoz prtljage

Dio četvrti – prijevoz stvari

Dio peti – mješoviti promet

Dio šesti – prigovor

Dio sedmi – zastara tražbina

Dio osmi – prijelazne i završne odredbe

Napomene i komentari:

Većina postavki ovog Zakona regulirana je kroz međunarodne ugovore.

5. Zakon o kombiniranom prometu

Ovim se Zakonom uređuju temeljni pojmovi i udaljenosti u kombiniranom prijevozu, oslobađanje od obveze plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta, oslobađanje od dozvola i kvota i oslobađanje od ograničenja prometa na cestama za sudionike kombiniranog prijevoza, kao i dokumenti koje tijekom svakog prijevoza vozač teretnog automobila u kombiniranom prijevozu mora imati.

SADRŽAJ

Dio prvi – opće odredbe

Dio drugi – udaljenosti u kombiniranom prijevozu

Dio treći – prijevoz cestovnom dionicom kombiniranog prijevoza
Dio četvrti – poticaj kombiniranom prijevozu
Dio peti – dokumenti kombiniranog prijevoza
Dio šesti – statistički podaci
Dio sedmi – prijelazne i završne odredbe

Napomene i komentari:

Bitan dio Zakona odnosi se na dio peti koji definira dokumente u kombiniranom prijevozu.

6. Pravilnik o uvjetima za prijevoz izvanrednih pošiljaka u željezničkom prometu

Ovim Pravilnikom uređuju se uvjeti za prijevoz izvanrednih pošiljaka u željezničkom prometu koje osiguravaju upravitelj infrastrukture, željeznički prijevoznici i pravne osobe koje obavljaju prijevoz za vlastite potrebe na željezničkim prugama u Republici Hrvatskoj.

SADRŽAJ

Dio prvi – opće odredbe;
Dio drugi – izvanredna pošiljka;
Dio treći – opći uvjeti za prijevoz izvanrednih pošiljaka;
Dio četvrti – posebni uvjeti prijevoza za siguran tijek prometa;
Dio peti – propisivanje uvjeta za prijevoz izvanrednih pošiljaka;
Dio šesti – prijevoz izvanrednih pošiljaka prema posebnim uvjetima prijevoza za siguran tijek prometa;
Dio sedmi – prijevoz izvanrednih pošiljaka na elektrificiranim prugama;
Dio osmi – prijelazne odredbe;
Dio deveti – završne odredbe.

Napomene i komentari:

Bitan dio Pravilnika su dio četvrti i sedmi.

7. Pravilnik o značenju i uporabi signala, signalnih znakova i signalnih oznaka u željezničkom prometu

Pravilnikom o značenju i uporabi signala, signalnih znakova i signalnih oznaka u željezničkom prometu propisuje se signalizacija koja se primjenjuje na željezničkim prugama u Republici Hrvatskoj. Ovim Pravilnikom propisuju se vrste, značenja, oblici i boje signala, signalnih znakova i signalnih oznaka, mjesto njihove ugradnje i postavljanja te način davanja i signaliziranja signalnog znaka, propisana daljina vidljivosti i uporaba.

SADRŽAJ

Dio prvi – temeljne odredbe
Dio drugi – zvonovni signalni znakovi;
Dio treći – stalni signali;
Dio četvrti – signali na vlaku, manevarskoj lokomotivi i pružnom vozilu;
Dio peti – signali kolodvorskog osoblja, osoblja vlaka i osoblja pruge;
Dio šesti – signalne oznake;
Dio sedmi – signali i signalne oznake koji se više ne smiju ugrađivati;
Dio osmi – prijelazne i završne odredbe.

Napomene i komentari:

Bitan dio Pravilnika su vrsta signala te signalnih oznaka koje se koriste pri reguliranju prometa vlakova, odnosno dio treći i šesti.

8. Pravilnik o izradi i objavljivanju voznoga reda u željezničkom prometu

Pravilnikom o izradi i objavljivanju voznoga reda u željezničkom prometu propisuje se izrada voznoga reda, oblik i sadržaj voznoga reda, postupak objavljivanja ukupnoga voznog reda i isticanje izvoda iz voznoga reda. Ovim pravilnikom propisuju se rokovi za određivanje stanja infrastrukturnih kapaciteta, rokovi za naručivanje, izradu, usuglašavanje i dodjelu infrastrukturnih kapaciteta te rokovi za izradu i objavljivanje voznoga reda vlakova na željezničkoj mreži RH.

SADRŽAJ

Dio prvi – temeljne odredbe
Dio drugi – infrastrukturni kapaciteti
Dio treći – proces izrade voznog reda
Dio četvrti – izrada voznog reda
Dio peti – promjene voznog reda
Dio šesti – završne odredbe

Napomene i komentari:

Bitan dio Pravilnika su dio treći i četvrti.

9. Uputa o označivanju tračničkih vozila na HŽ – Hrvatskim željeznicama

Uputom o označivanju tračničkih vozila na HŽ – Hrvatskim željeznicama propisuje način označavanja svih vozila u vlasništvu HŽ – Hrvatskih željeznica.

SADRŽAJ

Dio prvi – označavanje vučnih vozila HŽ – Hrvatski željeznica
Dio drugi – označavanje vagona HŽ – Hrvatski željeznica
Dio treći – označavanje vučnih pružnih vozila HŽ – Hrvatskih željeznica za zajedničke potrebe
Dio četvrti – prijelazne i završne odredbe

Napomene i komentari:

Bitan je način označavanja tračničkih vozila koji se nalazi u Prilogu 3.

B) LEGISLATIVA INFRASTRUKTURE ŽELJEZNIČKOG PROMETA

1. AGC sporazum

AGC sporazum je Europski sporazum o glavnim međunarodnim linijama.

U sporazumu su navedeni minimalni uvjeti koje moraju zadovoljavati određene pruge kako bi bile uvrštene u popis važnih međunarodnih linija.

SADRŽAJ

Dio prvi – opće odredbe

Dio drugi – Aneks 1;

Dio treći – Aneks 2.

Napomene i komentari:

U samom sporazumu najvažniji parametri za projektiranje navedeni su u Aneksima 1. i 2.

2. AGTC sporazum

AGTC sporazum naveden je u dijelu A točki 2.

3. Pravilnik o željezničkoj infrastrukturi

Ovim Pravilnikom određuju se sastavni dijelovi željezničke infrastrukture u svrhu upravljanja i gospodarenja željezničkom infrastrukturom te u svrhu njezine izgradnje, osuvremenjivanja i održavanja prema Nacionalnom programu željezničke infrastrukture.

SADRŽAJ

Dio prvi – opće odredbe;

Dio drugi – željeznička infrastruktura;

Dio treći – infrastrukturni podsustavi;

Dio četvrti – završne odredbe.

4. Pravilnik o tehničkim uvjetima za sigurnost željezničkoga prometa kojima moraju udovoljavati željezničke pruge

Ovim Pravilnikom uređuju se tehnički uvjeti za siguran, uredan, redovit i nesmetan tijek željezničkoga prometa, kao i temeljni funkcionalni uvjeti za željezničke infrastrukturne podsustave, kojima moraju udovoljavati željezničke pruge u Republici Hrvatskoj.

SADRŽAJ

Dio prvi – opće odredbe;

Dio drugi – međuovisnost željezničkih podsustava, sigurnost i interoperabilnost;

Dio treći – razvrstavanje željezničkih pruga;

Dio četvrti – temeljni tehnički uvjeti za građevinski infrastrukturni podsustav;

Dio peti – temeljni tehnički uvjeti za prometno – upravljački i signalno – sigurnosni infrastrukturni podsustav;

Dio šesti – temeljni uvjeti za elektroenergetski infrastrukturni podsustav;

Dio sedmi – priključivanje željezničkih pruga i industrijskih kolosijeka;

Dio osmi – križanje željezničke pruge s drugim prometnicama i sustavima (instalacija);

Dio deveti – temeljni uvjeti za prijevoz izvanrednih pošiljaka;

Dio deseti – određivanje dopuštene infrastrukturne brzine;

Dio jedanaesti – odstupanje od propisanih uvjeta i pokusna pružna dionica;

Dio dvanaesti – obveze upravitelja infrastrukture;

Dio trinaesti – prijelazne odredbe;

Dio četrnaesti – završne odredbe.

Napomene i komentari:

U većini sadržaja Pravilnika propisani su minimalni uvjeti koje moraju zadovoljavati željezničke pruge a bitne su za projektiranje željezničke infrastrukture.

5. Pravilnik o uvjetima za određivanje križanja željezničke pruge i drugih prometnica i za svođenje i određivanje zajedničkoga mjesta i načina križanja željezničke pruge i ceste

Ovim Pravilnikom uređuju se:

- uvjeti za određivanje križanja željezničke pruge i ceste koja ne smiju biti u istoj razini,
- uvjeti za određivanje križanja željezničke pruge i pješačke staze koja ne smiju biti u istoj razini,
- uvjeti za određivanje križanja željezničke pruge s drugim željezničkim prugama i tračničkim sustavima,
- uvjeti za svođenje i određivanje zajedničkoga mjesta i načina križanja željezničke pruge i ceste u istoj razini (željezničko-cestovni prijelaz),
- uvjeti za svođenje i određivanje zajedničkoga mjesta i načina križanja željezničke pruge i pješačke staze u istoj razini (pješački prijelaz preko pruge),
- uvjeti za otvaranje novih stalnih i privremenih prijelaza te za premještanje i zatvaranje za promet postojećih prijelaza.

SADRŽAJ

Dio prvi – opće odredbe;

Dio drugi – križanje željezničke pruge i ceste izvan razine;

Dio treći – križanje željezničke pruge i pješačke staze izvan razine;

Dio četvrti – križanje željezničke pruge s drugim željezničkim prugama i tračničkim sustavima;

Dio peti – svođenje i određivanje zajedničkoga mjesta i načina križanja željezničke pruge i ceste u istoj razini (ŽCPR);

dio šesti – svođenje i određivanje zajedničkoga mjesta i načina križanja željezničke pruge i pješačke staze u istoj razini (pješački prijelazi preko pruge);

dio sedmi – uvjeti za uspostavu novosagrađenih stalnih i privremenih prijelaza te za premještanje i zatvaranje postojećih prijelaza;

Dio osmi – prijelazne odredbe;

Dio deveti – završne odredbe.

Napomene i komentari:

6. Pravilnik o načinu osiguravanja prometa na željezničko-cestovnim prijelazima i pješačkim prijelazima preko pruge

Ovim Pravilnikom uređuje se:

- način osiguravanja prometa na željezničko-cestovnom prijelazu;
- način osiguravanja prometa na pješačkom prijelazu preko pruge;
- način osiguravanja prometa na križanju industrijskoga kolosijeka s prugom lake željeznice;
- propisana preglednost na željezničku prugu odnosno industrijski kolosijek;
- tehnički uvjeti kojima moraju udovoljavati mimoilazne zaštitne ograde.

SADRŽAJ

Dio prvi – opće odredbe;

Dio drugi – način osiguravanja prometa na željezničko – cestovnom prijelazu;

dio treći – način osiguranja prometa na pješačkom prijelazu preko pruge;

Dio četvrti – način osiguranja prometa na križanju industrijskog kolosijeka s prugom lake željeznice;

Dio peti – propisana preglednost na željezničku prugu;

Dio šesti – tehnički uvjeti kojima moraju zadovoljavati mimoilazne zaštitne ograde;

Dio sedmi – prijelazne odredbe;

Dio osmi – završne odredbe.

Napomene i komentari:

7. Nacionalni program željezničke infrastrukture

Nacionalni program željezničke infrastrukture je temeljni dokument koji određuje prioritete razvoja, izgradnje, osuvremenjivanja, obnove i održavanja funkcionalnosti željezničkoga infrastrukturnog sustava.

SADRŽAJ

Dio prvi – svrha i utemeljenost Nacionalnog programa željezničke infrastrukture;

Dio drugi – ustroj željezničkog infrastrukturnog sustava;

Dio treći – tehničko-funkcionalna obilježja, stanje, kapaciteti i potrebni zahvati na željezničkoj infrastrukturi;

Dio četvrti – opća razvojna problematika željezničkoga prometa i infrastrukture;

Dio peti – kriteriji za ulaganja u željezničku infrastrukturu i određivanje prioriteta;

Dio šesti – ulaganja u željezničku infrastrukturu;

Dio sedmi – okvirni srednjoročni plan ulaganja u razdoblju 2008.-2012.;

Dio osmi – dokumentacija i podloge Nacionalnog programa;

Dio deveti – prilozi.

Napomene i komentari:

C) LEGISLATIVA SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG PROMETA

1. Zakon o sigurnosti u željezničkom prometu

Ovim se Zakonom uređuju uvjeti i način za sigurno, uredno, redovito i nesmetano obavljanje željezničkoga prometa, funkcioniranje željezničkoga sustava u cjelini, kao i nadležnost tijela zaduženih za provođenje i nadzor nad njegovom provedbom.

SADRŽAJ

Dio prvi – opće odredbe;
Dio drugi – željeznički promet i javni prijevoz;
Dio treći – prijevoz za vlastite potrebe i industrijski kolosijeci;
Dio četvrti – posebne sigurnosne mjere;
Dio peti – inspekcija i upravni nadzor;
Dio šesti – kaznene odredbe;
Dio sedmi – prijelazne i završne odredbe.

Napomene i komentari:

Zakon predstavlja temelj za objavu podzakonskih akata koji detaljno reguliraju relevantne aspekte sigurnosti na željeznici.

2. Pravilnik o međunarodnom prijevozu opasnih tvari željeznicom (RID - Dodatak C Konvenciji)

Propis se primjenjuje:

a) na međunarodni željeznički prijevoz opasnih tvari na području država članica,
b) na prijevoz koji dopunjuje željeznički prijevoz za koji važe Jedinstvena pravila CIM, ovisno o međunarodnim pravilima koja se primjenjuju na druge oblike prijevoza, kao i aktivnosti navedene u Aneksu ovom propisu.

2. Opasne tvari zabranjene u Aneksu za prijevoz, ne smiju se prihvatiti za međunarodni prijevoz.

Napomene i komentari:

Pravilnikom se određuju način i uvjeti prijevoza opasnih tvari i taksativno kroz tablice navodi način rukovanja istim.

3. Pravilnik o tehničkom pregledu željezničkih vozila

Ovim Pravilnikom propisuje se način i postupak obavljanja tehničkog pregleda željezničkog vozila, sadržaj odobrenja za uporabu, postupak izdavanja, produljenja, ukidanja, poništavanja, suspendiranja i priznavanja tehničkog odobrenja.

SADRŽAJ

Dio prvi – opće odredbe
Dio drugi – tehnički pregled prototipa
Dio treći – tehnički pregled serijskog vozila
Dio četvrti – pokusna vožnja željezničkog vozila
Dio peti – prijelazne i završne odredbe

Napomene i komentari:

4. Pravilnik o tehničkim uvjetima za sigurnost željezničkog prometa kojima moraju udovoljavati željeznička vozila

Ovim Pravilnikom propisuju se tehnički uvjeti za sigurnost željezničkog prometa kojima moraju udovoljavati željeznička vozila za javni prijevoz i prijevoz za vlastite potrebe na željezničkim prugama Republike Hrvatske i u međunarodnom željezničkom prometu.

SADRŽAJ

- Dio prvi – opće odredbe
- Dio drugi – profil željezničkih vozila
- Dio treći – sanduk i okretna postolja
- Dio četvrti – osovinski sklop
- Dio peti – kočnice
- Dio šesti – tehnički uvjeti za upravljanje vučnim vozilom u jednoposjedu
- Dio sedmi – oprema na čelu željezničkog vozila
- Dio osmi – uređaji na željezničkom vozilu
- Dio deveti – svjetlosni uređaji na vučnom vozilu
- Dio deseti – vaganje željezničkog vozila
- Dio jedanaesti – natpisi i oznake na željezničkom vozilu
- Dio dvanaesti – prijelazne i završne odredbe

Napomena i komentari:

5. Pravilnik o načinu i uvjetima za obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa

Ovim pravilnikom propisuju se način i uvjeti za obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa na prugama u Republici Hrvatskoj.

SADRŽAJ

- Dio prvi – temeljne odredbe
- Dio drugi – namjena i označavanje vlakova
- Dio treći – infrastrukturni podsustavi
- Dio četvrti – odredbe o manevriranju
- Dio peti – pravila o kočenju
- Dio šesti – priprema vlaka
- Dio sedmi – brzine vlakova
- Dio osmi – organizacija prometa
- Dio deveti – upravljanje prometom i reguliranje prometa vlakova
- Dio deseti – primitak i otprema vlaka
- Dio jedanaesti – dužnost osoblja vlaka
- Dio dvanaesti – dužnost osoblja pruge
- Dio trinaesti – posebne odredbe za dvokolosiječne pruge
- Dio četrnaesti – posebne vrste prometa
- Dio petnaesti – reguliranje prometa vlakova za vrijeme neispravnosti na SS uređajima i sredstvima za sporazumijevanje
- Dio šesnaesti – organizacija prometa u posebnim uvjetima
- Dio sedamnaesti – odredbe o evidencijama
- Dio osamnaesti – operativno reguliranje prometa

Dio devetnaesti – prijelazne i završne odredbe

Napomena i komentari:

Ovim Pravilnikom utvrđene su procedure i načini označavanja vlakova u putničkom i teretnom unutarnjem i međunarodnom prometu, reguliranje prometa vlakova, vrste probe kočenja, uvrštavanja vagona u vlakove te ostali parametri koji utječu na siguran tijek željezničkog prometa.

6. Pravilnik o izvanrednim događajima u željezničkom prometu

Ovim Pravilnikom utvrđuje se kategorizacija izvanrednih događaja, ovlasti i obveze za istragu izvanrednoga događaja, ovlasti istražitelja i istražnoga povjerenstva, način ustrojavanja istražnoga povjerenstva, način i postupak ustanovljavanja uzroka, posljedica, okolnosti pod kojima je nastao i odgovornosti za izvanredni događaj, veću materijalnu štetu, štetu, utvrđivanje i obračunavanje visine štete i veće materijalne štete, veći prekid prometa, prekid prometa, način obavješćivanja zdravstvene ustanove, državnih tijela i drugih nadležnih osoba o izvanrednom događaju te način vođenja evidencije i drugih podataka o izvanrednim događajima.

SADRŽAJ

Dio prvi – temeljne odredbe

Dio drugi – kategorizacija izvanrednih događaja

Dio treći – način obavješćivanja

Dio četvrti – očevid i istraga izvanrednih događaja

Dio peti – vođenje evidencija o izvanrednom događaju

Dio šesti – evidencija i statistika o izvanrednim događajima

Dio sedmi – prijelazne i završne odredbe

Napomena i komentari:

7. Pravilnik o uvjetima održavanja željezničkih vozila

Ovim Pravilnikom propisuju se uvjeti i način održavanja željezničkih vozila koja se koriste na željezničkim prugama u unutarnjem i međunarodnom željezničkom prometu.

SADRŽAJ

Dio prvi – opće odredbe

Dio drugi – načela održavanja

Dio treći – pokusne vožnje željezničkih vozila

Dio četvrti – prijelazne i završne odredbe

Napomena i komentari: